

Glavni Jugoslovanski kmetlako sveto. — Cena 38 Din za celo leto. — Za izposojstvo 60 Din. — Poslana številka 1 Din. — V vsakratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narodna reklama in inserti pa Upravništvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kaptlarjeva ulica štev. 6.

Draga zamuda.

Gospod urednik! Pred nedavnim časom mi je tožil neki sicer ugleden kmet, da so v občinski odbor pri volitvah prišli samo ljudje, ki nimajo nobenega gospodarskega duha niti skušnje, pa tudi nobene uvidevnosti, da bi se jim dalo kaj dopovedati. Gospodarska škoda, ki jo je radi tega trpela in jo še bo trpela občina, je že sedaj znatna. Storjenih je bilo že par tako negospodarskih in nezrelih sklepov, da bo občinska kasa kmalu prazna in bo treba pri prvem proračunu doklade zvišati.

»Pa kako, da ste tako volili?« ga vprašam.

»Kdo se bo s temi kričači bodel, smo rekli, kar nas je bilo bolj treznih in tako se je lista sestavila taka, kakršna je.«

»Kdo pa je potem kriv, da se sedaj tako gospodari v občini,« ga povprašujem dalje.

»Kaj hočete s tem reči?, me nerazumljivo pogleda častitljivi očanec.

»Krivi ste vsi vi, ki pravite, da ste bolj trezni. Ta vaša treznost je taka, da ste pustili šušmarje v občinski odbor in ta vaša »treznost« bo koštala občino lepe denarce. Prav vam je, zraven bi šli, ko je bil čas, po toči zvoniti je prepozno. Godljo, ki ste si jo sami skuhal, sedaj še pojedite.«

Mož me je sicer malo jezno ošvrknil z očmi, rekel pa ni nič. Zdi se mi pa, da si je ta nauk nataknil za klobuk kot vozno karto, da je ne izgubi.

G. urednik, to zgodbo sem vam povedal zato, ker velja to še veliko bolj za volitve v narodno skupščino in zato, ker ste zadnjič napisali v Domoljubu:

»Če poštenjaki ne gredo blizu, kadar se odloča o usodi države in gospodarstva, potem bodo prišli nepoštenjaki in korupcionisti.«

Mi vsi — to se pravi Slovenci — smo bridko, prebridko tekom osmih let občutili, kakršno ogromno škodo nam je napravilo n. pr. žerjavovsko gospodarstvo v Belgradu. Škoda gre v stotine milijonov, če ne štejemo samo tega, kar smo morali Slovenci preveč in po nepotrebnem plačati, ampak tudi tisto, česar nismo dobili, čeprav smo imeli in imamo pravico. Žerjavovci so na nas Slovence skozi osem let v Belgradu toliko blata nanosili, da so tam doli mislili, da store še Bogu dopad-

ljivo delo, če nas izmoggajo do kosti. Slovenci smo bili Belgradu sami protidržavni elementi, samo uporniki, katere je treba pretepati z biči in škorpionji, da govorim z vašimi besedami, gospod urednik. Našim poslancem, ki so se v Belgradu z nezlomljivo odločnostjo in srčnostjo borili za najosnovnejše pravice Slovenije, so grozili ter jim obetali: še vas bomo, avstrijakanti!

Žerjavovci so dobivali za svoje iškaritske posle milijone in milijone za svoje časopisje ter pridno pomagali belgrajski gospodi Slovenijo pritiskati ob tla. Kdo se ne spomni cele vrste davkov, ki so jih naložili, zlasti trdi davek na ročno delo, dalje kako so ustanovili osrednji okrožni urad v Zagrebu, da so se tja v njihovo banko iztekali vsi slovenski milijoni, kako so hoteli ukiniti slovensko univerzo, da bi naš dijak ne mogel doma študirati, kako so preprečili valutni oddelek pri ljubljanski borzi ter s tem oškodovali Slovenijo za nove milijone, kako so pustili propadati naše ceste, bolnice, kako so Slovincem iztrgali vso avtonomijo, ki so jo imeli po vojski ter jo potem kos za kosom prenašali v Belgrad itd. Zakaj vedeli so, da če se bo odločevalo o Sloveniji v Ljubljani, potem ne bodo imeli oni nobene besede, če pa bo odločeval Belgrad, potem bodo imeli oni polno moč in tudi polne kase.

Danes si je cela pošteno misleča Slovenija, tudi ogromna večina liberalcev, čisto na jasnem, kakšne strahotne škode je povzročala žerjavovska politika Sloveniji in celi državi. Slovenski ljudski stranki priznavajo danes vsi, tudi večina liberalcev — seveda ne v »Jutru« in »Domovini« — da je v Belgradu z velikanskim naprom in posledno vztrajnostjo vsaj nekoliko izkidal ta gnoj, ki so ga žerjavovci nametali na Slovenijo. V kratki dvomesečni vladi se je posrečilo našim poslancem Slovenijo toliko potisniti naprej, da so protislovenski časopisi začeli vpiti: Slovenija hoče vse imeti, Slovenija ima izjemno stališče in in izjemne pravice. In še nam je znano, kako so hodili vodje samostojno-demokratske stranke na dvor kazat proračun ter tiste postavke, ki so bile ugodne za Slovenijo, rdeče podčrtane.

Tako je prišlo, da je moral svobodomislec, ki neče biti pristaš SLS zato, ker sloni na katoliških načelih, zapisati o naši

stranki besede: »SLS je v kratkem času, kar je bila na vladi, pokazala, da je poštena stranka in da ji gredo splošni interes nad vse.«

Iz tega se vidi, kako odločilnega pomena je to, da ljudje ob volitvah store svojo dolžnost. Če bi n. pr. pri zadnjih volitvah naši ljudje rekli: »Kaj se bomo vti-kali v te grde boje, bodo že sami naredili,« tedaj bi seveda prišli v Belgrad sami žerjavovci in naših poslancev bi ne bilo doli. Kdo bi v Belgradu zinil le še eno samo besedo v prilogo slovenskega kmeta, delavca in obrtnika, ali bi kdo le mezinec dvignil v obrambo Slovenije, kadar bi jo obmetavali z blatom, kot so jo skoro vseh osem let, in ko bi jo še bolj izžemali, kot so jo doslej?

Zato vsaka napačna volitev, pa tudi vsaka neudeležba pri volitvah, vsaka nebriznost zadene najprej tvoj lastni žep, udari najprej tebe v lice, se najprej na tebi maščuje. Narod, ki s svojo malomarnostjo mirno dopusti, da odločujejo o njegovih usodi, o njegovem gospodarstvu, o njegovi kulturi ljudje, ki ta narod strupeno sovražijo, ki so mu naredili stomilijonske škode, tak narod res ni vreden druge usode, kot da venomer samo izgublja.

Volivna dolžnost je ena najbolj vestnih dolžnosti, ki jih ima človek zlasti pa še katoličan, v demokratični državi. Katoličani po svojih večnoveljavnih božjih načelih najlažje in najsigurneje vzdržujejo red in pravičnost in mir v državi — brez tega trojnega propada vse — zato pravim, da so katoličani še prav posebno dolžni udeleževati se volitev.

Da navajam stari zgled, ki pa še vedno trdno, skozi trdneje drži: mehikanski katoličani se za politiko niso brigali. Danes je njihova država v vsakem oziru v razsulu. Ali imajo državljani mar dobiček od tega?

Zato, gospod urednik, le še ponovno vzbujati našim ljudem vest, tisto socialno vest, ki je, žal, včasih zelo, zelo zaspana.

Prepričate se o trpežnosti

vrvarskih izdelkov

iz prve kranjske vrvarne

IVAN N. ADAMIČ
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 31

In pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20 in v Kamniku, Šteta št. 4

Kaj pišejo nasprotniki.

»Klerikalci so moravsko občino izgubili,« laže »Kmetijski list« in opisuje izmišljene vzroke v celem dolgem uvodniku. In kaj je resnica? Od 17 odbornikov je izvoljenih 11 odločnih pristašev SLS in le 6 nasprotnikov (žerjavovcev, pucljevcev itd.). In nauk za nas vse? Nič jim ne verujmo, posebno sedaj pred volitvami, in nič jim ne zaupajmo pucljevskim in žerjavovskim lažnikom.

★

Drugače pišejo, drugače delajo. »Kmet naj sam izbira poslance,« je vpil »Kmetijski list« že cele tedne. V članku »Naše volilne priprave« pa glasilo samostojnežev naravnost komandira, kakšne svoje ljudi naj samostojneži izbirajo. — »Ne gre za strankarstvo, za vero in narod ampak le za gospodarstvo,« je pridigal »Kmet. list« na vse pretege. V članku »Naše volilne priprave« pa zahteva od svojih kmetov, da smejo voliti le politično povsem zanesljive osebe. — »Kmetje morajo odločevati,« kriči glasilo samostojnežev teden za tednom. V članku »Naše volilne priprave« pa »Kmetijski list« že naprej pripoveduje, da se načelstvo stranke (samostojnežev) ne bo moglo ozirati na želje (svojih pristašev), ako bi ne bile v skladu s koristnostjo celotnega gibanja v vsej državi. — Podeželski samostojneži, ali veste, kaj se vse to pravi? Nič drugega, kakor vi bodete na okrožnih zborih nekaj zbirali, a bodete le »za farbo«, kajti radičevska »gospoda« ima glavne kandidate že — zbrane. Ne dajte se vleči za nos! — Prava, poštena, stara kmetijska stranka vaših očetov, ki je za kmetijski stan že res kaj naredila, je le SLS, vse druge imajo kmete le za — »mušter«.

★

»Moč naše slovenske kmetijske stranke je v tem, da se naši pristaši gospode ne boje,« se korajži glasilo samostojnežev. — Zdaj ste pa zopet enkrat povedali resnico. Zadnje volitve v par občinskih odborov so dokaz, da se »gospode« res ne bojite, da jo imate celo radi, pa še kako radi, kar gre za sovražen skupen nastop proti večini slovenskega kmetijskega naroda. Saj ste žerjavovcem, — ki ste jih proglasili pred volitvami v oblastno skupščino za same goljufe in sleparje — edino vi s svojimi glasovi — zopet dali oblast nad novomeškim in občinskim gospodarstvom.

★

Česa ne pišejo — pritlikavci. Dr. Korošec je bil te dni v Sofiji v Bolgariji. Imel je dolge razgovore z načelniki raznih tamošnjih strank in bil nato pri kralju Borisu celi dve uri. Vse bolgarsko časopisje piše o velikem pomenu tega dr. Koroščevega potovanja, le naši slovenski liberalci vseh vrst — molče, molče zato, da bi njihovi pristaši sedaj, pred volitvami ne zvedeli, katera stranka ima v naši državi enega najvplivnejših mož in — kje so kričave desetkrat prečrtane ničle.

★

»Krasni« pojmi »Kmetijskega lista« o verskih dolžnostih. V zadnji številki piše glasilo »vernih« samostojnežev takole: »Če koga veseli, da hodi v cerkev, naj le mirno hodi; kdor pa rajši v gostilni sedi ali doma

d Polovična vožnja po železnici je dovoljena vsem, ki pridejo v nedeljo 3. t. m. v Ljubljano ter se udeležijo velike orlovske prireditve na Stadionu. Polovična vožnja vožnja velja tudi že, če se kdo pripelje v Ljubljano v soboto in se odpelje v ponedeljek. V ta namen je treba kupiti na odhodni postaji cel vozni listek, ga pustiti pri blagajni žigosati z mokrim žigom, v Ljubljani karte ne oddati, ker velja tudi za nazaj. Izkaznice se bodo dobile na Stadionu. Brez izkaznice karta za nazaj ne velja.

Sporod prireditve je naslednji: Ob 8 sproved po Ljubljani na Stadion, kjer bo ob 9 sv. maša. Popoldan ob pol 4 nastop po nastopu pa koncert vojaške godbe na Stadionu. Cel dan se bodo tam dobila gorka in mrzla jedila. Udeleženci bodo tudi lahko obiskali velesejem. — Telovadci in telovadkinje imajo po sv. maši skušnjo, pri kateri ne sme nikdo manjkati. Popoldne morajo biti ob določeni uri vsi na svojem mestu.

d Sedmi ljubljanski velesejem se otvori v soboto 2. julija ter bo trajal do vštete 11. julija.

d Na ljubljanski borzi se je 27. t. m. začel promet z devizami in valutami. Bil je trd, dolgoleten boj Slov. ljudske stranke, da je izbojevala za Slovenijo to veliko ugodnost, ki bo prihranila Sloveniji milijone, ki so šli dosedaj v Zagreb. Že svoj čas je Koroščeva vlada dala dovoljenje, žerjavovska vlada pa je dovoljenje ukinila. Pri zadnjem finančnem zakonu pa so naši poslanci zopet dosegli, da je naša borza dobila to ugodnost. Zato je pri slovesni otvoritvi borzni predsednik zlasti poudarjal za-

leži, naj pa tudi napravi po svoje. — Pristaši samostojne stranke, ki še hodite v cerkev z živo vero v srcu in želite, da bi bili taki tudi vaši otroci, premislite dobro, kakšnega »evangelija« učijo vas in vašo mladino glasilo radičevske gospode. Stranka, ki javno izpoveduje, da ji je vseeno, ali nima verne ali neverne voditelje in pristaše, ali more taka stranka osrečiti naše ljudstvo? Ne rabimo prijatelji, da so in ostanejo do konca sveta veljavne svetopisemske besede: »Ako Gospod ne zida hiše, zamanj se trudijo zidarji.«

★

Kako grdo lažejo. V nedeljo 19. junija so bile v štirih občinah občinske volitve, ki so jih imeli doslej samostojni demokratje, torej žerjavovci v rokah. Zadnja »Domovina« kriči na ves glas, da so klerikalci nazadovali in samostojni demokratje pa napredovali. Poglejmo po vrsti vse štiri občine, kako je bilo in kako je in sicer čisto nepristransko. V znani liberalni trdnjavi Železniki naši radi »ljubega miru« niso šli na volitve, dopustili so skupno listo in brez volitev imajo žerjavovci enega odbornika več kot naši. Tu ne morejo žerjavovci prav nič govoriti o kakih svojih »zmagic«. — V doslej žerjavovskih Domžalah so dobili samostojni demokratje le štiri odbornike,

sluge SLS za borzo, posebno še trud bivšega ministra dr. Kulovca.

d Odlikovanje. Narodni poslanec gospod Karl Skulj, župnik v Dolenji vasi pri Ribnici je bil imenovan za duhovnega svetnika. Iskreno čestitamo.

d Stavka zdravnikov. V ljubljanski bolnici bi moralo biti nastavljenih 42 zdravnikov-sekundarjev, da bi mogli v redu vršiti vso gromno službo v bolnici, v resnici pa jih je samo 15. Ker je to stanje nevezdržno tako za zdravnike, ki niso noč in dan se vrteči stroji, kakor tudi za bolnike, ki ne morejo biti zadostno oskrbovani, je vseh 15 zdravnikov zapustilo službo.

d Nove podzemeljske jame odkrivajo pri Ponovi vasi (Grosuplje). Tako zvano Zupanovo jamo preiskujejo še naprej ter so odkrili nove, lepe, snežnobe kapnike. Ali bomo dobili drugo Postojnsko jamo. Svetovali pa bi raziskovalcem, da v jamah ne kurijo, ker je res škoda snežnobe barve jamskih kapnikov in sten. Naj se kolikor možno veliko dela z električnimi žepnimi svetilkami.

d Sadovi brezverskih časopisov. Na cesti iz Maribora proti Kamnici je podel človek, nahujskan po brezverskem časopisju, ki se zlasti v Mariboru odlikuje s svojo surovo protiversko pisavo, s silo strgal z nekega znamenja Izveličarjevo telo, položil roke ter vrpel v pesek.

d Cirilo-Metodijski kres prižgo 4. julija zvečer Sv. Helenski Orli na razvalinah starodavnega Tovorovega gradu.

d Kmetijski tečaji v ljubljanski oblasti. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo kredit

naša stranka 7, ostala opozicija pa 6. Naša stranka je tudi v tej, doslej liberalni občini najmočnejša, in žerjavovci kot taki so doživeli hud poraz. — V Kamniku, ki so ga imeli žerjavovci doslej popolnoma v rokah so priborili žerjavovci od 25 odbornikov le 9 mandatov, mi 7 mandatov, ostalo pa opozicija, med katerimi je tudi nekaj naših pristašev. Žerjavovci ne bodo imeli v Kamniku nobene besede več in vendar pišejo, da so — »napredovali«.

Najhujši poraz je doletel samostojne demokrate v Celju, kjer so doslej »gospodarili« neomejeno. Od 33 odbornikov so dobili žerjavovci z največjo silo le — 10, ostalo opozicija z našo stranko na čelu pa 23. — Tudi v vedno liberalnem Novem mestu so doživeli žerjavovci prav za prav — poraz, ker imajo sicer enega odbornika več kot ostala opozicija, a pridobili so ga le s pomočjo glasov — samostojnežev.

To je gola in čista resnica. Zdaj pa naj podeželski žerjavovci dobro premislijo, da jih farba žerjavovski tednik ali ne. Poglobijo naj se tudi v to, če ni v njih vsestransko, posebno gospodarsko škodo, da so še vedno za štetjaž stranki, ki jo že — kakor jasno kažejo volilni izidi navedenih štirih občin — trumoma zapuščaajo vsi — pravi naprednjaki.

30.000 Din za prireditev kmetijskih tečajev v Sloveniji. Tudi to je posledica sodelovanja SLS v vladi, ministrovanja dr. Kulovca in odnošajev med sedanjo vlado in SLS.

d **Avtomobilna vožnja** je uvedena med Brezjami in Bledom. Stane na eno stran 20 Din. Vozi vedno, kadar se nabere 10 do 20 oseb.

d **Ljubljanski tramvaj** je še danes prav za prav v nemških rokah, ker je last neko dunajske družbe. V pogodbi, ko se je tramvaj gradil, pa je rečeno, da ga čez 25 let prevzame ljubljanska občina. Teh 25 let je že lansko leto preteklo, težave pa so nastale radi cene. Pretekli teden so se pogodbeniki zedinili tako, da plača Ljubljana za tramvaj 2 milijona dinarjev, ki jih izplača v štirih obrokih. Sedaj je prišel čas, da se tramvaj razširi do Ježice, do Viča in St. Vida. Bilo bi nujno potrebno.

d **Izredno veselje** so imeli preteklo soboto ljubljanski otroci. Nad mestom je letal aeroplan ter spuščal cele roje rdečih reklamnih listkov za nedeljsko letalsko prireditev. Kjer se je v zraku posvetila rdeča meglica padajočih listkov, so se z velikim krikom vsuli otroci ter čakali na padajočo mano. Seveda je malo listkov ostalo celih. Zakaž rok je bilo vedno več kot listkov.

d **Polne človeških kosti** so našli v bližini katoliške cerkve sv. Jurija v Pilah na Hrvaškem, kjer so te dni začeli z izkopavanjem neklih kanalov. Naleteli so na veliko plast kosti, ki leže v 6 metrov dolgem in ravnolotliko širokem prostoru. Mislijo, da gre tu za veliko skupno grobnico žrtev iz leta 1526., ko je divjala tam kuga in uničila veliko število življenj. Ne da se pa ugotoviti ali so to kosti mrtvecev, ki so bili zakopani istočasno ali ne. Del teh kosti je še dobro hranjen, drugi del pa že ves črn. Pri kopanju so našli tudi star turški in dubrovniški denar.

d **Umrla** je v Ljubljani soproga ravnateljice Jugoslovanske tiskarne gospa Dragica Čoč, rodom Belgrajčanka. Radi svojega izredno plemenitega srca in visoke naobrazženosti je bila v vseh slojih zelo priljubljena in spoštovana. Pokoj njeni duši!

d **Silna nevihta v Ratečah na Gorenjskem**. Preteklo sredo, 22. junija, je obiskalo naš planinski kraj tako hudournje, ki ga menda ni vsako stoletje. Med peto in šesto uro zvečer so se začeli pomikati od severne strani čez mejo treh držav sumljivo oblaki, ki so z umazano barvo napovedovali nesrečo. Med bliskom in gromenjem so padale najprej debele deževne kaplje, ki so se spremenile v ledena zrna. Odskakovala so od tal ter tolkla neusmiljeno skoro četrto ure po žitnih pridelkih. Ko je jenjalo to strahovito uničevanje, med katerim se nihče ni upal iz hiše, smo ugledali vse polje pokrito z belo mrtvaško odejo kakor sredi zime. Toda ta odeja ni bila mehka snežena, temveč zgoščena v trdo ledeno skorjo, debelo četrto metra. Ne samo žito na njivah, temveč tudi trava, ki v tukajšnji visoki legi še ni pokošena — vse je polomljeno in potlačeno, da nima nobenega upanja na kak pridelek.

d **Modras je ugriznil organista** v Dolju g. Hribarja. Kosil je rano zjutraj travo; pri tem se mu je modras zapletel pod no-

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“
izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.

go in ga ugriznil v členek. G. Hribar se je podal k zdravniku, ki mu je nudil prvo pomo. Zdi se, da je letos zadosti te ostudne in nevarne golazni, radi česar je potrebna posebna pazljivost.

d **Požigalec**. V noči od 22. na 23. t. m. je pogorelo v Bregah, občina Cerklje ob Krki, peterim gospodarjem vse. Ogenj je bil napovedan po listku že za maj. Očividno so torej na delu hudobni požigalci.

d **Požari**. V Zgornji Šiški je zgorelo ostrešje hiše čevljarja Peruzzija. Došla gasilna društva so ogenj takoj udušila. — Dne 18. t. m. je požar uničil hleve in gospodarsko poslopje posestnika Repiča v St. Lovrencu v Slov. goricah. Hišo so komaj ubranili.

d **Požar na Brezovici**. 25. t. m. je začel goreti dvojni kozolec posestnika Ivana Urbančiča na Brezovici. Ker je stal kozolec tik hiš, je bila velika nevarnost, da se požar razširi čez vas. Požarnima brambama iz Brezovice in Kozarij pa se je kljub viharju posrečilo ogenj omejiti. Kozolec je seveda pogorel do tal.

d **Učenec rešil učitelja**. V Nedelici v Prekmurju je učitelj peljal šolske otroke kopat ter se tudi sam z njimi kopal. Ker pa ni znal plavati in je začel pregloboko v vodo, se je začel potapljati. Ko so učenci opazili, da učitelja ni več iz vode, je skočil učenec II. razreda Josip Györköš v vodo, se potopil na mestu, kjer je učitelj izginil, ter ga po kratkem iskanju našel ter ga izvlekel napol mrtvega na breg. Hraber dečko, ta Györköš!

d **Zaboj je padel na otroka in ga ubil**. Na Sp. Lamovžu pri Celju so se igrali otroci na nekem dvorišču. Eden izmed njih je odrinil od zida precej težek zaboj, ki je pri tem izgubil ravnotežje ter se preobrnil na 4letnega Pepčka Borko. Strl mu je lobanjo, vsled česar je ubogi otrok seveda kmalu izdihnil.

d **Z drugega nadstropja padel rudniški poduradnik Ivan Deželak** na Vodah pri Trbovljah. Ubil si je lobanjo ter umrl. Star je bil šele 35 let ter zapuščal bolno ženo in tri male otročičke. Žena se je v času nesreče nahajala na oddihu v Savinjski dolini.

d **Med službo božjo**. Berač je prosil med deseto mašo v bližnji gostilni. »Ven,« je zakričal eden izmed gostov, »še med službo božjo ni miru pred berači!« Berač

se obrne in pravi: »Oprostite, gospodje, da sem vas pri vaši pobožnosti motil!«

d **Romanje na Sv. Višarje**. To romanje se bo vršilo 14. in 15. avgusta 1927. Priredila ga bo Slovenska krščanska ženska zveza za svoje članice. Vabljeni so pa seveda tudi družinski člani udeleženk (starši, možje, bratje, otroci). Kar se tiče stroškov, je treba ločiti stroške za potovanje po jugoslovanskem ozemlju in stroške za potovanje po italijanskem ozemlju. Po jugoslovanskem ozemlju velja polovična vožnja in sicer le na progi Zagreb—Ljubljana—Planica, mogoče je, da se bo polovična vožnja dobila tudi iz drugih postaj, kar bo še pravočasno objavljeno. Polovična vožnja iz Ljubljane—Planica in nazaj stane 34 Din. Za vožnjo po italijanskem ozemlju in za italijanski potni vizum je treba plačati ob prijavi 40 Din. Prijave sprejema Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5. Ob prijavi mora vsaka oseba, ki se hoče romanja udeležiti, navesti svoje ime in priimek, stan, rojstno leto in stanovanje. Prijave se sprejemajo do 31. julija 1927.

d **Zrebanje loterije Solčavskega orlovskega odseka** je preloženo na 15. avgust.

d **Mučenje kristjanov v Mehiki**. V srednjeameriški državi Mehiki hoče predsednik Calles že prekositi rimskega Nerona ali Dioklecijana. Kar zdaj počenja v državi, presega vse mere. Katoliško vero hoče za vsako ceno zatreti in ker so katoliki upravičeno upirajo, svoja grozodejstva še množi. Zlasti preganja državico Jalisco, kjer je preganjal na tisoče prebivalcev z domov. Vsi begunci, katerih je na tisoče, so brez hrane in vsakih sredstev. Zapuščene vasi Callesovo tolpe požigajo. Begunci so vzeli s seboj nekaj pridelkov, kolikor so mogli odnesti, vlada pa je zapovedala, da jih morajo prodati po smešno nizki ceni. Nekatero neizpraznjeno vasi so vojaki obkolili, letala so metala vanje bombe, vojaki pa so jih s puškami obstreljevali. To se je godilo toliko časa, dokler ni bilo v vaseh vse pobito ali požgano.

Zlasti kruto preganjajo duhovnike, ki jih hočejo na vsak način iztrebiti. Za zadnjič smo javili, da so ustrelili nekoga duhovnika, ker je poročil neki par, ustrelili pa so tudi ženina in nevesto. Zdaj pa javljajo nova grozodejstva.

V Zacatecasu je duhovnik Carrea nekega dne bolniku nesel sv. popotništvo.

Vkljub vsej previdnosti ga je pri tem prese-
netil oddelek vojakov. Zasmehovali so ga
ter mu hoteli odvzeti sveti zakrament, da
ga onečastijo. »Morete me umoriti,« je za-
klical duhovnik, »toda nikdar ne bom trpel
takega božjega ropal!« Pri teh besedah hi-
tro skoči nekaj korakov nazaj ter zaužije
sveto hostijo. Besni vojaki planejo na du-
hovnika ter ga med surovim postopa-
njem peljejo pred poveljnika. — »Najprvo,«
pravi poveljnik, »spovejte te upornike, ki
jih tu vidite in ki bodo sedajle ustreljeni,
potem bomo z Vami dalje govorili.« Duhov-
nik je storil, kar mu je bilo rečeno ter je
tolžil in bodril ujete katoličane. Komaj so
se ujetniki izpovedali, se obrne poveljnik
k duhovniku: »Na licu mesta mi povejte,
kaj so Vam ti ljudje povedali!« — »Ni-
kdar!« odvrne ogorčeno duhovnik. »Kako?
Nikdar!« zavpije poveljnik. »Na licu mesta
Vas dam ustreliti!« — »Storite to! Noben
duhovnik ne bo prekršil spovedne tajnosti.
Pripravljen sem umreti!« Ves besen dá
poveljnik ustreliti junaškega duhovnika.

Pri nekem pogrebu so mrliča pozno
zvečer prinesli na pokopališče, tako je bilo
nemogoče pokopati ga istega večera. Pri
mrliču je ostal za stražo njegov sorodnik.
Nenadoma ga ponoči prestraši streljanje.
Drugo jutro vpraša grobarja, kaj je strelja-
nje počulo. Grobar odgovori: »Pridite in
poglejte! Toda molčite, če Vam je življenje
ljubo.« In pokazal mu je več duhovnikov,
ki so bili ponoči ustreljeni, ter dostavil, da
se druge noči dogaja isto. — V Guadalajari
je bil duhovnik Saba Reyes polit z benci-
nom in živ sežgan.

Rimska korespondenca objavlja na-
slednje poročilo:

»Kakor pripovedujejo prijatelji gro-
barja pokopališča »Panteon de Dolores«, je
ta zblaznel, ko bi moral pokopati 17 duhov-
nikov. Ujete so prepeljali na Panteon de
Dolores, kjer so jih postrelili na robu iz-
kopane jame. Nekateri njih pa niso bili
smrtno zadeti. Nečloveški poveljnik vojakov
pa je zapovedal grobarju, naj duhovnike
žive pokoplje. Nato je grobar zblaznel ter
se nahaja sedaj v blaznici v Castanedi. Tu-
di štiri druge duhovnike je doletela ista
usoda.

O teh nečloveških činih vlada globok
molk, ker skuša vlada zatreti vsako razis-
kavanje, ki bi jo moglo razkrinkati.

Ko so zasedli mesto Arandas, so voja-
ki ujeli dečka 13 let starega, ki ni mogel
ubežati. Začuden radi njegove mirnosti in
drznosti, so ga pozvali, naj gre z njimi, da
mu bodo že pomagali naprej. Deček pa
zgrabi svoj rožni venec in svoj križec, ki ga
je nosil na prsih, ter ponosno odgovori:
»Vi se bojujete za enega človeka, jaz pa se
bojujem za Boga. Naj živi Kristus, Kralj!
Komaj je izustil besede, se je mali junak
zgrudil na zemljo, preluknjan od krogel.

V Parrasu so prijeli 5 članov »Asocia-
cion Catolica de la Juventud Mexicana«
(Zveza katoliške mladine), češ ker so baje
zgrabili za orožje za katoliško stvar. Ko so
jih peljali na pokopališče, je eden vojakov
opazil, da je med ujetniki deček komaj
15 let. Vojak ga je iz usmiljenja hotel rešiti
ter ga je z naročilom poslal v mesto, da mu
da tako priliko za beg. Kako se začudi
vojak, ko zagleda, da se je deček tik pred

usmrtitvijo drugih vrnil ter postavil v
vrsto poleg svojih tovarišev. Začuden ga
vpraša vojak: »Ali nisi opazil, da sem te
poslal v mesto, da te rešim?« — »Seveda,«
odvrne mladi junak, »toda če morajo umreti
moji tovariši, ker so katoličani, potem
sem jaz ravno toliko kriv kot so oni. Ho-
čem z njimi deliti isto usodo.« Tako je umr-
lo 5 mladih mučencev.

Koliko pa se zgodi grozodejstev, ki
nikdar ne bodo prišla na dan. Dolžnost nas
vseh katoličanov je, da molimo za nesrečno
Mehiko, da bi jim huda preizkušnja bila v
dobro in pot k novemu razcvitu verskega
življenja. K temu nas tudi opominja sv. Oče,
ki se ob vsaki priliki spominja preganja-
nih katoličanov. In kar je za nas najvaž-
nejše — tega ne smemo pozabiti — učimo
se iz mehikanskega zgleda. Mehikanci so
bili dobri verniki, toda niso imeli svojega
časopisja niti se niso brigali za politiko.
Časopisje in politiko je dobila v roke pešči-
ca brezvercev in danes je kazen za brez-
brižnost katoličanov strahotna. Vsak kato-
ličan je dolžan braniti svojo vero, to pa
danes ni mogoče samo v cerkvi, temveč je
nujno potrebno tudi v časopisju in politiki.
Zato katoličan, ki danes nima katoliških
časopisov ali bere celo brezverske, ni pravi
katoličan. Prav tako tisti, ki pusti, da v po-
litiki odločujejo brezverci.

d Znižana vstopnina za VII. Ljubljans-
ki velesojem od 2. do 11. julija. Da se
omogoči obisk te naše največje narodno-
gospodarske prireditve prav vsakomur, je
sklenila uprava velesoja določiti vstop-
nino kar najnižje. Permanentna legitima-
cija, ki upravičuje do poljubnega vstopa
na velesojem in tudi zvečer na vinski od-
delek in katere posestnik je deležen po-
lovične voznine na vseh osebnih vlakih in
brzovlakih ter parnikih, velja samo 30 Din.
Legitimacije se dobi že v predprodaji v
velesojemskem uradu, pri Putniku, pri de-
narnih zavodih, trgovskih, obrtniških, tuj-
sko-prometnih, kulturnih, prosvetnih in
telovadnih organizacijah. Vstopnice, ki
veljajo 10 Din pa upravičujejo enkratni
vstop na sejmišče. Priporočamo pa bolj
nakup legitimacije, ker je obsežni vele-
sojem nemogoče pregledati v enem dnevu.

d Samomorji. Iz Hrastnika se nam
piše: Samomorji so dosegli pri nas letos
rekordno število. V teku enega meseca —
trije, in sicer dva moška in ena ženska.
Sredstev, ki so si jih samomorilci poslu-
žili, so bili: britev, revolver in dinamit.
Njih starost: 38, 23, 41 let, Vzroki: reduk-
cija pri rudniku, nesrečna ljubezen, bole-
zen. Glavni vzrok je pa predvsem dejstvo,
da je ljudstvo versko zanemarjeno. Tu ni-
mamo nobene cerkve in nobenega duhov-
nika. Merodajno cerkveno oblast prosimo,
da posveti našim nadvse žalostnim in ne-
urejenim cerkvenim razmeram največjo
pažnjo in nam gre v tem oziru na roke.

d Pojasnila na nekatera vprašanja. Na
razna vprašanja odgovarjamo, da smo zad-
njič priložili položnice tudi onim p. n. na-
ročnikom, ki so doslej plačali nekaj več kot
polletno naročnino a nimajo še plačanih
skupno 38 Din. Seveda bo vsak naročnik
prejemal svoj list prav do konca plačane
naročnine.

★ Zobni atelje dentista F. Ogrič-a v No-
vem mestu do konca julija ne sprejema
strank.

★ Pri nakupu testenin zahtevajte vedno
in povsod samo »Pekate«, ki prekašajo
po okusu in kakovosti vse druge.

d Pomnite. Z Žensko hvalo čez noč na-
močeno perilo se s Schichtovim milom po-
sebno lahko izpere.

d Pri težkočah v želodecu in črevah, po-
manjkanju, zlasti lenivem odvajanju, nape-
njanju, gorečici, pehanju, tesnobnosti, bole-
činah v čelu, nagnenje k bljuvanju 1 do
2 čaši naravne »Franz-Josef« grenčice teme-
ljito čiščenje prebavi. Izjave bolnišnične do-
kazujejo, da »Franz-Josef« voda radi
jemljo celo težko bolni, in da se dosežejo
z njo veliki uspehi. Dobiva se v lekarnah,
drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kaj koristi v največji meri vsakemu
kmetovalcu? Ogleđ VII. mednarodnega
vzorčnega velesoja v Ljubljani od 2. do
11. julija 1927. Pod pokroviteljstvom Nj.
Vel. kralja Aleksandra. Najrazličnejši in
najcenejši kmetijski stroji v pogonu. Velika
izbira vsakovrstnega kmetijskega orodja.
Zvonovi. Pregled vseh izdelkov domače in
tuje industrije. Legitimacija stane 30 Din
in upravičuje do polovične voznine na oseb-
nih in brzovlakih. Prodajajo se pri bankah,
posojilnicah, prosvetnih in kulturnih dru-
štvih po celi deželi. Oglejte si ogromni vele-
sojem, koristilo Vam bo in ne bo Vam žal.
Poceni stanovanja preskrbljena. Legitima-
cijo pošlje na zahtevo tudi velesojemski urad
v Ljubljani.

MIRNA PRI TREBNJEM.

Katoliški shod za trebanjsko dekanijo se bo
vršil 10. julija na Mirni, ki je po svoji legi kot
središče dekanije in radi vlakovnih zvez za pri-
reditve prav ugoden kraj. Zivahno zanimanje, po-
sebno domačih župljanov obeta, da bo shod lep
izraz in povdarek katoliške misli. Govorniki pri-
dejo iz Ljubljane. Katoliška društva iz sosednjih
župnij, organizacije, narodne noše, kakor tudi vsi
posamezniki, ki se zanimajo in žele uspeha katoli-
ški stvari, vljudno vabljeni.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM.

(Razno.)

Smrt nam je pobrala nekaj starih mož: An-
dreja Gozdnikarja (Dikca), Antona Očka (Zakriž-
ka), Jožefa Košiča (Zabuška) in Jerneja Šoparja.
Bili so prevžitkarji, le Košič je bil še gospodar na
lepi, četudi hribovski kmetiji. Bil je delaven do
zadnjega dneva, bogoljuben, radodaren, varčen, v
njegovi hosti rastejo najdebelejše smreke. Naj živi
pristen slovenski duh teh mož tudi v njihovih po-
tomcih! — Orgle v župnijski cerkvi so stare, od
kamiškega Rumpelna, in potrebne popravila. —
Zato je pevski zbor vod vodstvom organista Fran-
ca Petka priredil dva koncerta s 13 točkami ter
tako nabral lepo vsoto v omenjeno svrhu. — Ta-
kajšnje šolo bodo zopet popravljali. Komisija je
ukazala, da se mora prenoviti strop med spodnjim
in gornjim razredom na močne traverze. Tudi dobi
poslopje novo eternitno streho namesto sedanje
opešne. — 12. julija bomo imeli po 29 letih zopet
sv. birno. — Letina se obeta dobra. Ledeni možje
so naredili v nekaterih legah škode na fižolu, tr-
tah, orehih, tudi se drevje, zlasti hruške, radi hu-
de vročine zadnjih dni preveč trebijo, a ostalo
kaže prav dobro.

V vsako hišo Domoljubal!

IZOBRAZBI

Lang:

Ta nesrečna mladina!

Življenje po planinah.

V naših krajih je mnogo planinskih pašnikov in košenin.

Pride čas košnje. Naši »skrbni« gospodari ostanejo doma, v planino pa pošiljajo mladino, dorastlo in nedorastlo. In ta dorastla mladina vidi sebe in ne vidi drugih mlajših okrog sebe, in živi včasih tam gori grje kot je živel izgubljeni sin v tuji deželi.

Drugod pošiljajo v planino nedoletne pastirčke in pastirice, in starši nič ne pomislijo, kako veliko odgovornost si nakopavajo na glavo za vso pokvarjenost, ki jo prinesejo ti ljudje iz planin. Marsikje so ljudje že prišli do spoznanja, da je za živino v planini boljši en dorasel pastir, kakor dvajset otrok, pa imajo skupnega vaškega črednika in več dobička, kakor pa tam, kjer mora vsakih pet krav imeti svojega čuvaja.

Tudi izletnikom in izletnicam, ki prihajajo v naše planine, bi priporočal malo več manire v govorjenju in v vedenju. Ne vsem, a veliki večini.

Mestno izobraženstvo bi moralo nositi na deželo srčno izobrazbo, pa jo navadno podira. Zapomnite si vsi, ki prihajate iz mest na deželo, da vas naše ljudstvo strogo opazuje, strogo sodi, zapomni si pa samo vaše slabosti; v njih raste in se dviga, bolje rečeno v njih se potaplja v nedosežne globine.

Kje pomoč?

Nismo našeli vseh virov, odkoder prihaja pokvarjenost in spačenost med mladino. Še bi jih lahko: življenje v tovarnah, otroci gredo prezgodaj v službo, pomanjkljivost vzgoje in še in še.

Kar pa jih je naštetih, smo jih pa našli zato, da se tudi slepim oči odpro in da spoznajo, odkod posurovelost in pokvarjenost. Zdaj pa samo še kratko vprašanje: Kje pomoč?

Samo nekaj pomočkov naj navedem. Kdor ima srce za mladino in za naš narod, komur je res mar, da narod raste in da se razvija, da je narod zdrav in čil in krepak, jih bo lahko našel še celo vrsto.

Spoznanje.

Kaj hočem s tem reči? Najprvo moramo vsi spoznati poguben vpliv, ki ga ima pokvarjena mladina ne samo do sebe, ampak tudi do svojega bližnjega, do celega naroda.

Spoznanje je prvi korak do poboljšanja. Dokler tega ne bo, ne smemo upati boljših časov. Dokler se bomo s svojo surovostjo bahali, dokler se bomo ponašali z žrtvami zapeljanih in pohujšanih, dokler bo ponočno rjovenje in vpitje ponos naše mladine, toliko časa smo še daleč od boljših dni. Do spoznanja mora priti razumništvu, da se bo vedlo vedno dostojno, izob-

raženega človeka vredno. Do spoznanja mora priti oblast, da po sedaj začrtani poti nemoralnih filmov in vedno novih oštarj ne bo prišla človeškemu rodu nikdar zlata doba. Ali ni naravnost bedasto, da orožniki dandanes bolj pazijo na voznika po cesti kakor na vpijače in razgrajače, na kalilce nočnega miru in na postopače. Takim ljudem davek v obliki kazni, ne pa našim mirnim in krotkim voznikom! Tem naj se pove: za vsak prestopke toliko in toliko kazni. Če je ne moreš plačati, boš pa toliko časa delal, da jo boš zaslužil. Do spoznanja mora priti slednje bitje v naših krajih, brez ozira na politično pripadnost, da je nedostojno govorjenje in vedenje bodisi v družbi, bodisi da si sam, vedno sramotno, pametnega človeka nevredno.

Spoznanje, spoznanje...

Vzgoja.

Vzgoja bo morala kreniti na druga pota.

Koliko naših vzgojiteljev in vzgojiteljic vzgaja z vpitjem, zmerjanjem, s kletvijo in palico, s strahovanjem brez ljubezni, s smehom brez graje; s poukom vzgajati pa noče, pa ne zna!

In ne učiti in svariti šele takrat, ko je vse prepozno, ko je greh že tukaj, ampak poučevati in svariti in opominjati preden je prišla nevarnost. Vzgojitelj mora utrjevati pred slabim, ne pa šele zabranjevati, ko je slabo že med nami.

Kaj naredo naše matere, če jih otrok vpraša kaj kočljivca? Namestu da bi ga časa in razmeram primerno in pa lepo in mirno poučile in posvarile pa navadno stresejo nanj kopo izbranih psov, ga razkriče kot sina pogubljenja, samo nauka ni nikjer. Nauk bo prišel od drugod, od pohujšljivcev in zapeljivcev, ti bodo to naredili v krepki in jasni besedi. In potem? Matere, kaj potem?

Zal, da nam za ljudstvo primerne vzgojne knjige še vedno manjka! Naj bi se že predramila Družba sv. Mohorja in jo podala! Čas je že, ura že bije, enajsta...

Kdaj je nastala pošta?

V današnjih časih si niti misliti ne moremo, da so bili kdaj časi, ko ni vsak dan, ali vsaj vsak teden prihajal pismo noša v hišo. In vendar ta naprava še ni zelo stara. Stare kronike in zgodovina nam pripovedujejo, da je bila prva pošta ustanovljena l. 1516. kot privatna last grofa Thurn-Taxisa. Pismo noše te pošte so jezdili z Dunaja preko Augsburga, Wirtemberga, Speyer, preko škofije Lüttich do Bruslja. Iz raznih povesti, ki se zde resnične, pa se razbere, da so že v letu 1490. obstojale poštno zveze med posameznimi kraji v Nemčiji. L. 1534. je vezala pošta na konjih Münster in Worms. Ta pošta je bila izključno le uradna in jo je rabila le vlada zlasti o priliki državnega zbora v Wormsu. Vse te pošte so imele le kratek obstanek. — V prav dobrem spominu na

je še pošta iz Ljubljane preko Črnega grabna na Dunaj. Poleg izključno poštnega značaja je bila ta pošta tudi edino prometno sredstvo med temi kraji. Železnice še ni bilo, a potrebe za potovanje so bile vedno pogostejše. Zato so se ljudje — seveda sami boljši in bogatejši vozili zelo s to pošto. Še danes so znane gostilne ob Dunajski cesti, kjer je čakala preprega. Kaj radi smo poslušali našega starega očeta, ki je bil postiljon in je spomladi l. 1848. vozil cesarska princa Franca Jožefa in Maksa. — Znana je bila tudi pošta preko Ribnice v Ljubljano. Pred otvoritvijo dolenjske železnice je bilo to edino prometno sredstvo med dolenjskimi kraji in Ljubljano. Povesti naših najboljših pisateljev govore o nji.

A. Zupanec, Srednja vas:

Kancelparagraf.

V bistvu obstoji ta paragraf prav tako dolgo kot sovraštvo do vere. Že v starem zakonu sv. pisma čitamo o preganjanju prerokov, a posebno izrazito se je pojavil kancelparagraf ob Kristusovem času, ob rojstvu krščanstva. Seveda imensko tedaj še ni obstojal, toda — izvajali so ga že. »Ljudstvo je šuntal!« so vpili. »Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj!« In bil je Kristus obsojen na smrt, brez dokazov krivde, ker so ovajalci trdili — da je protidržaven. In vendar: nastopal je le proti gotovim strujam sebičnih elementov, ki so svojim štrastem in svoji brezverji primerno razlagali sv. pismo. Prišel je zato na svet, da je učil resnico in pravico, kako naj bi bil govoril drugače, kakor je? Toda kljub temu: Obsojen je bil! Kancelparagrafistom pač ni za resnico, marveč za to, da dosežejo svoje brezverne namene.

Kancelparagraf je samo milejša izdaja proglaševanja rimskih cesarjev, namen pa je isti. Na pomoč kličejo državo, ki ima v rokah oboroženo moč, cerkev je pa nima. Zato so lahko metali v ječe apostole in učence, pozneje duhovnike, zato lahko udari po verskem prepričanju vsak slabič in propalež, saj se mu ne zgodi ničesar.

Sicer bi bilo za enkrat še milostno dovoljeno ovreči brezverske zmote in laži, toda ne smel bi — po paragrafu — nastopiti proti tistim, ki zmoto in grdobijo širijo. To bi se namreč reklo vero izrabljati v strankarske svrhe. To se pravi: požar lahko gasiš, ko imaš hišo že v plamenu, ne smeš pa odstraniti vzrokov požara! Otrokom ne smeš vzeti vžigalic iz rok, norcu pa ne noža. Le rane smeš obvezovati, ki jih norec zadaja sebi in drugim.

Uspeh duhovnikov bi bil potem enak uspehu zdravnikov, ki bi zdravil kužno bolezen samo, ne smel bi pa odstraniti vira bolezni. Ako bi namreč hotel ukreniti kaj glede zasmrajenih vodnjakov, okuženih stanovanj, stranišč, smrdljivih mlakuž, uprli bi se gospodari, češ: »Kaj se vtika v naše zasebne in gospodarske zadeve? Njegovo delo je v ordinacijski sobi, tam naj izvrši svojo dolžnost!« Tako bi zdravnik tudi smel zdraviti pijanca, a da naj se varuje alkohola, tega mu ne bi smel povedati. Smel bi zdraviti bolnika, ki ima

govavost, ne smel bi pa ničesar ukreniti, on se ne nalozejo iste bolezni tudi zdravi ljudje.

In vendar moderna zdravniška veda dela v prvi vrsti na to, da se odstranijo vzroki in viri bolezni. Državne oblasti ustanovljajo in obilno podpirajo higienske naprave, ki imajo baš ta namen, da odstranjujejo vzroke telesnih bolezni. In čudno! Iste oblasti pa hočejo duhovnika, ki bi hotel odstraniti vzroke in vire veliko nevarnejših dušnih bolezni zapreti, češ, da izrablja vero v strankarske svrhe. Oblast zapira brloge in beznice, kjer se izgubljeni ljudje nalozejo spolnih bolezni. Vir spolnih razbrzdanosti in bolezni pa niso samo alkoholne predmestne beznice, temveč še veliko bolj brezverske in nenravne knjige in časopisi. Ti časopisi tajijo Boga in odgovornost po smrti, se norčujejo iz milosti in molitve, poveličujejo pohotnost, prešestvo in nečistost — in s takim pisanjem pogreznejo nebroj ljudi v močvirje in blato, ki ima pogosto svoj žalostni konec v bolnici. In vendar: oblast čisto pravilno zapira beznice kot en vir teh bolezni, če pa duhovnik, ki ima to dolžnost od Boga in Cerkev, s prstom pokaže na hujše in nevarnejše vzroke teh bolezni, ki so pohotno in brezversko čtivo, tedaj bi ga ista oblast vrgla v ječo!

Ali ni to nedoslednost, nesmisel, ki meji naravnost na bedarijo? Kako je to mogoče? Zato, ker je sovraštvo do vere in Cerkev v gotovih ljudeh tako besno in slepo, da glasujejo in zagovarjajo tudi tako bedarijo, samo da udarijo po veri in Cerkvi.

Tako si moremo razložiti dejstvo, da so žerjavovci v zakonodajnem odboru glasovali za kancelarparagraf. Žerjavovsko časopisje mora zagovarjati kancelarparagraf, zakaj vprav to časopisje je s svojim protiverskim in pohotnim pisanjem najnevar-

nejši vir tiste dušne kuge, ki je za naše ljudstvo mnogo nevarnejša kot telesna kuga.

Kukavica.

Le malo poznamo to ptico, čeprav nas ves april in maj pozdravlja iz gostega zelenja. Vselej, kadar jo hočemo videti, se nam skriva, da je ne moremo opazovati pri njenem življenju. Večkrat smo že slišali, kako koristna je, zlasti ker pobira največ gosenice. — V Ameriki so naravoslovci vnovič preiskovali način kukavičjega življenja in hranitve. Prav za prav je škoda, da so ujeli 146 kukavic in jih usmrtili, da so preiskali vsebino želodca. To preiskavo so napravili v času od maja do oktobra. Pri tem so našli, da je bil en sam kukavičji želodec napolnjen z rastlinsko hrano; vsi drugi pa, precej velike vrečice pa so imele same gosenice in hrošče za vsebino, nekateri pač tudi še kobilice, ose, muhe, pajke in mravlje. V enem želodcu so našli celo zeleno žabo (rego). Največ je bilo kosmatih gosenic, ker jih druge ptice ne marajo. Dlačice namreč, s katerimi so pokrite, povzročajo drugim pticam v grlu in vratu vnetje sluznic. Kukavici pa to prav nič ne škoduje in je njen želodec kar prevlečen z zelenim kožuščkom. — Ta preiskava je vnovič dokazala, da je kukavica res zelo koristna ptica.

Meh za smeh.

To je pa drugače. Neka stara gospa je zamudila vlak in ker ni bilo druge priložnosti, je morala prenočiti pri nekem kmetu v podstrešni sobici. Ko je šla v sobo, je naenkrat zakričala. Kmet je prišel z lučjo ter jo vprašal, kaj ji je. »O, miš je letela po sobi. »Kaj še,« pravi kmet, »pri nas nimamo nobenih miši. Gotovo je morala biti kaka podgana.«

Kmet (turistu): »Moja fajfa mi je najljubša na svetu, raje jo imam kot ženo.«
»Zakaj pa,« je vprašal turist? Kmet:
»Veste zato, ker pri moji fajfi ustnik lahko izmenjam, pri ženi pa ne.«

Obiskovalec: * * * »Kaj ne, Ela, da imate dosti posla in mami pomagata, kadar imate goste?« Ela: »Da. Kadar gostje odidejo, moram takoj žlice prešteti.«

Sodnik (obtožencu): »Tako. Sedaj pa mislim, da vas zadnjikrat vidim tukaj.« — Obtoženeo? »Kaj, gospod sodnik, mar greste že v pokoj?«

Zobozdravnik: »Ali naj vam zob omotim?« Pacient: »Nikakor ne. Ta zlomek me je dva dni mučil, sedaj mu pa tudi ne prizanesem.«

Predlog. Ona (možu, ki je prišel pozno domov in še natrkan): »Že zopet prihajaš tako pozno domov. Še nobenega očesa nisem zatisnila.«

On (dobrovoljno): »No, pa sedaj zatisni enega.«

Zaročna klop. »Na tej-le klopi sem se zaročil. Na oni nesrečni večer ne smem misliti.«

»Ali te je nevesta zapustila. O ti ubožec ti.«

»Ah, kaj še. Klop je bila svežo prebarvana.«

Ne samo najcenejše, ampak tudi najboljše barve

laki, firnež, steklarski kile, čopiči ter vse potrebščine za slikarje, plekarje in drugi v to stroko spadajoči predmeti se dobe v staroznani trgovini na Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanski cerkvi

IVAN JANČAR.

POVEST GORSKE FARE.

8. poglavje.

Grof Hugo se je vrnil domov kot truden, strt mož. Sklenil je z življenjem in ni ničesar več pričakoval od prihodnosti. O odhodu v prestolico ni več govoril, Čiško je to zelo razveselilo. Včasih se je sešla v vasi z Mihaelom in to so bili edini solnčni žarki v njenem samotnem življenju. Sredi zime je vzvetel ljubečima jasen majski sen.

Grof Hugo je bil priklenjen na sobo. Stara rana na nogi, ki jo je dobil pri neki afriški ekspediciji, se je odprla in začela gnajiti. Zdravniki so izrazili bojazan, da bo noga končno ohrumela.

»Torej bom pohabljenec,« je temno rekel grof Hugo. »To je konec mojega življenja, ki sem ga tako ponosno začel, a končal kot izgubljeno bitko.«

Čiška mu je stregla s požrtvovalno ljubeznijo. Oče in hči sta se v teh težkih, temnih dneh zopet zblížala. Brez prijaznega Čiškinega bitja bi obupal. Bila je solnčni žarek njegovega življenja, to je čutil sedaj bolj kot kdaj prej. In ker je sam izkusil, kakšno bol povzroča pokopana ljubezen, zato je tudi mileje sodil njeno ljubezen do Mihaela.

Župnik je prišel vsak dan v grad. Njemu je potožil grof svoje gorje. »Moje življenje je ubito,« je stokal. »Drugi so v mojih letih na višku svojega življenja, zaslužni in spoštovani — jaz sem pa ničla! Moje življenje je bilo od nekdaj zgrešeno, nikdar nisem bil nič pravega, vedno samo polovičar — in kar je najhujše: vsled lastne krivde. Brez načrtov sem živel tjavendan, brez trdnih načelov, včasih kot sanjač, včasih kot razglabljač. To se sedaj maščuje — odstavljen stroj som. Šele sedaj sem spoznal, da samo oni nekaj doseže in je mož, ki si ustvari obstoj iz lastnih moči, z lastnimi rokami ali z delom svojega duha. Kdor pa je kakor jaz, vse življenje presanjal — ali zaigral, je razvalina, ki zasluži zasmehovanje ali zaničevanje.«

»Tako hudo vendar ni,« ga je tolažil župnik. »Tudi vi imate nekaj, kar vas veže na življenje. Svojega otroka imate, gospod grof.«

Grofov obraz se je zjasnil. »To je moj edini solnčni žarek. Če bi tega ne imel, bi mi preostajala samo še krogla.«

»Vi grešite, gospod grof. Tudi za vas mora biti nekaj, kar bi vas dvignilo. Ali ne gorí nikaka svetla iskra v vaših prsih?«

»Nikaka. Vse je mrtvo in temno.«

»To je zimsko razpoloženje, gospod grof. Ko bo zopet sijalo solnce, vam bo zrastle pogum. Začnite s kakim delom, študirajte kako stvar.«

»Vse to se mi gnusi. Pa tudi ničesar ne spravim

Razno.

Zlato v morju. V vseh morjih je toliko zlata, da bi tehtalo 6000 ton, če bi ga mogli spraviti skupaj.

Nemško mesto Trier je imelo za časa Rimljanov gledališče s 57.000 sedeži.

Najgloblje točke morja so še enkrat merili in znaša globina res 10.430 metrov, kakor se je glasilo prvo poročilo. Je pa to v bližini otoka Mindanao. Ta otok spada v skupino Filipinov, južno od Japonske, vzhodno od Kitajke.

Naše železnice. Naša država ima okoli 10.000 km železnic. Sedaj jih bodo zgradili še 1809 km in sicer 1935 km normalnotirnih in 244 km ozkotirnih. Za zgradbo bodo dali 5350 milijonov dinarjev, ki jih bodo takole razdelili: letos bodo porabili 500 milijonov dinarjev, leta 1928. 1800 milijonov, leta 1929. 1600 milijonov, leta 1930. 1980 milijonov in leta 1931. 350 milijonov dinarjev. Kakor vidimo, je naša zelo velika.

skupaj. Nekoč sem začel pisati knjigo o neki državno-znanski misli. Toda že pri prvih straneh sem odkril luknje v svojem znanju, velike kot so vrata pri skednju — tedaj sem vrgel pero proč. In tako je z vsem, kar začnem — vse se mi ponesreči, ker vedno zgrabim življenje na napačnem koncu.»

»Tako ne more iti dalje,« je skrbno rekel župnik. »Dati morate svojemu življenju neko določeno smer, sicer se boste zagrenili. Trden cilj si morate postaviti, življenjsko nalogo... Kako bi bilo, ko bi popisali svoja potovanja? Videli ste toliko dežel —«

Grofova oči so se zasvetile. »Spisati knjigo? To bi bila misel. To lahko naredi tudi pohabljenec. Gospod župnik — to bi si upal narediti! Takoj danes bam začel. To je nekaj, s čemer si lahko izpolnim čas. Pri Bogu, to je bila beseda, gospod župnik!«

Grof Hugo je vidoma postajal veselejši in živahnejši. Noč in dan je pisal svojo knjigo. »To bo velikansko delo,« se je radoval, kadar je kazal župniku svoje rčkopise. Župnik ga je svaril: »Ne preveč, gospod grof! Množina ni merodajna za tako delo, temveč vsebina, oblika.«

Grof Hugo je bil poln veselega upanja. S knjigo bo postal slaven. Delal je nepretrgoma. In tako je minila zima — in prišla je v deželo pomlad. Tedaj je začel tudi Mihael s svojim ogromnim delom.

Vlada je dovolila precejšnje vsote, da bi se moglo delo izvršiti. Radi sijajnih priporočil, ki jih je imel mladi, nadarjeni inženjer, je bilo izročeno delo njemu. Določeno je bilo, da bo delo v dveh letih izvršeno.

Mihael je najel toliko delavcev, da je bil Sv. Mihael podoben vojaškemu taborišču. Povsod so kopali, vrtali in razstreljevali. Zgoraj v gorah, pri Deviških pečinah so več tednov tolkli s krampi in kladivi. Tam je skopal Mihael vhod v osrčje gore. Nešteti vozički so vozili po ozki progi v dolino in odnašali kamenje, grušč in prod v prepad.

Mihael je stal kot poveljnik med svojimi četami,

ki so ubogale na vsak njegov migljaj, na vsako njegovo besedo, kakor majhna, dobro disciplinirana vojska. Navdajala ga je neslutena radost poveljnika in čim bolj si je bil svest svoje premišljenosti in moči, toliko trdnješa in močnejša je bila v njem volja, da dobro izpelje to delo, in osreči svoj domači kraj. Ni si privoščil miru, niti razvedrila. Njegove mišice so bile kot iz železa, živci kot iz jekla. Nikdar se niso utrudili, nikdar odpovedali.

Ko so izkopali pri Deviških pečinah mogočna vrata v goro, je našel Mihael v njej veliko, kamnito kotanjo, jezero, v katerem so se stekale vse vodne žile pogorja. Sedaj mu je bilo jasno, zakaj je voda tako nenadoma bruhnila na dan. Kakor hitro je bila ta kotlina polna, si je ob močnem dežju ali tajanju snega poiskala voda prosto pot in butnila na dan kot deroča voda ter opustošila nezavarovano vas.

Ljudje v vasi so trdili, da vodne vile zabranjujejo človeku vstop v gore in da se je čulo šest noči njihovo žalostno petje. To prinaša nesrečo.

Mihael se je smejal takemu praznovrstvu. »Vodne vile, ki so povzročile vasi toliko nesreče, so premagane in za vedno pregnane iz svojega kraljestva,« jim je pojasnil. »S svojo zlobno čarovniško silo se ne bodo mogle več udejstvovati. Njihovega maščevanja se nam ni treba bati, zakaj močnejša sila nam stoji ob strani, ki s svojim svetim mečem premaga vsako čarovniško moč — Sv. Mihael! Pod njegovo varstvo sem postavil svoje delo, zato me nič ne skrbi. Ko bo delo končano, bo zakraljevala njegova podoba nad Deviškimi pečinami, v znamenje, da je sv. Mihael nastopil svojo vlado.«

Delo je uspevalo. S skrbmi in trudom je uspevalo, kakor vsako delo. Bilo je blagoslovljeno, ker se je delalo v Bogu in bilo namenjeno v srečo ljudem. Mihael se je veselil tega iz vsega srca in delo je bilo njemu in drugim veselje in blagoslov.

Čuden vlak. Predsednik mehikanske vlade si je naročil v Chicagu poseben vlak, iz petih vagonov obstoječ, opremljen, z vsemi novodobnimi iznajdbami, z brezžičnim brzojavom in telefonom itd. A vsi peteri vagoni so napravljeni tako, da ne more krogla skozi, tudi skozi šipo ne. Ta predsednik je pa res priljubljen.

Za vojsko niso vedeli. Parnik, ki je prišel te dni v pristanišče Petropavlovsk na Kamčatki — na skrajnem vzhodu Sibirije —, poroča, da je prišel na svojem potovanju skozi Beringovo cesto do otoka, kjer o svetovni vojni niso še prav nič vedeli. Zelo so se očečani začudili, da niso več podaniki velikega cara.

Protj osušenju klobase in šunke si pomagaš s tem, da pokriješ prezno ploškev s koščkom stanijola. Tudi se s tem prepreči sprememba v barvi, ki je tako neprijetna in zoprna.

Helgoland je majhen otoček pred izlivom reke Labe v Nemškem morju. Morje ga zelo razjeda. Okoli leta 1800. je bil Helgoland večji kot je danes.

Užitne ribe živijo v morju kvečjemu do globine 80 m. Vse drugo za prehrano ne pride v poštev.

Naznanilo. »Oni ki onega, ki je steber, ki na mostu, ki čez Savo leži, stoji, prekučnil, naznanil, dobi nagrado.«

KRALJEVICA

Tričetrt ure oddaljeno s parnikom od Sušaka. Morske in solne kopeli na pesku.

Informacije daje:

Društvo za promet stranaca u Kraljevici.

Ako imate bolečine

kupite v lekarni ali kakli odgovarjajoči prodajalni Fellerjev pravi blagodišeči „Elsafliud“. Nadrinite vsak večer in vsako jutro boleča mesta in strmeli in veselili se boste, kako hitro in prijetno vam Elsafliud ublažuje bolečine. Če ste zdravi, uporabljajte Elsafliud za grgranje, za umivanje in boste hvaležni ter ostali zvesti Elsafliudu. Dnevno negovanje telesa z Elsafliudom vam kot plačilo prinaša vedro glavo, močne mišice in zdravo spanje. — Ze naši očetje in dedje so ga uporabljali odzunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum.

Zahtevajte za poskus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrečno »Fellerjev pravi Elsafliud, v poskusnih stekleničkah po 6° Din, v dvojnatih stekleničkah po 9° Din, ali specialnih stekleničkah po 26° Din. Po pošti pride temonejše, čim več se naroči naenkrat; z zavojatno in poštno vred stane:

9 poskus. ali 4 dvoji, ali 2 specialni stekl.	6 ^o — Din
27 " " " "	18 ^o — " "
54 " " " "	36 ^o — " "

Naročila nasloviti razločno takole:
EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubici Donji, Elsatrg br. 14, Hrvatska.

Mali Janko (pred kratkim poročenu stricu): »Ali te je zelo bolelo?« Stric (začuden): »Bolelo? Zakaj?« Janko: »Oče so včeraj rekli, da si se s teto Ano zelo urezal.«

Hlapec: »Gospa, danes je pa rjavec zelo nervozen. Ne svetujem vam, da bi ga jezdili.« Gospa: »To nič ne de. Moj mož je bil sinoči tudi nervozen, pa me je moral ubogati.«

Nesimpatično. Zdravnik: »Pri vašem kašlju ne smete več vina piti, tudi piva ne, ne žganja in tudi kajenje morate opustiti.« Bolnik: »Ja, ali naj samo še kašljam.«

Minka in Pepček sta prišla k sosedom, da bi se igrala z Anico. Mati Anice je bila s tem zadovoljna, pač pa je vprašala, ako njiju mati ve, kje da sta. »O mama vedo, kam sva šla,« je odvrnil Pepček, »in so rekli, da tudi za malco lahko pri vas ostaneva.«

Edino najboljši živalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca
Gritzner, Adler
Najnižje cene! Tudi na obroket
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju brezplačno. Večletna garancija.

VENECIN

izredno zdravilna voda proti reumatizmu in išlasi. želodčnim in črevesnim boleznim ter za nego ran

dobiva se zopet v vsaki lekarni. Skladišče za grosiste: Isis d. d. Ljubljana.

Ne zamudite

obiskati specialnega zasebnega tečaja za gg. mojstre in pomočnike ki se prične 11. julija t. l. Vse informacije daje vod. teč. Iv. Steinman v Ljubljani. Zahtevajte prospekt.

Najpopolnejši STÖWER

šivalni stroji
za šivilje, krojače
in čevljarje ter za
vsek dom.

Preden si nabavite
stroj, ogledite si to
izrednost pri trdkih

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6/A.
Brazplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Težakovo hranilno in zdravilno OLJE za ŽIVINO — je najboljšo sredstvo za okrepljenje zahirane živine, o čemur govori že več sto zahvalnih pisem. Naročite za poskušnjo vsaj eno ročko od 5 kg za Din 125.— pri trdkih: M. TEŽAK, ZAGREB, Gunduličeva 13. 1162

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih zavodov v Plznju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. STEBI

Ljubljana, Selenburgova 7 Tel. 2966

2.-11. julija 1927

pod pokroviteljstvom K. Velikanstva kralja

VII. Mednarodni vzorčni velesojem v Ljubljani.

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava v naši državi nudi:

1. največjo izbiro vrhunskih in industrijskih in obrtnih izdelkov,
2. ker velika konkurenca, zelo umerjene cene,

3. najboljši pregled za nakup pri prvovrstnih in solidnih trdkih,
4. na podlagi sejmske legitimacije 50% voznino na vseh osebnih in brezovskih in parobrodih.

Ogledite si prirodne krasote Slovenije! Legitimacije se dobe po Din 30.— v vseh večjih denarnih zavodih, poštinskih uradih, kulturnih in prosvetnih društvih, trgovskih organizacijah itd. Stanovanja preskrbljena. Informacije daje: Sejmaki urad.

Zdravje je največje bogastvo!

Kdor je malekrven? Kdor je bled? Kdor ima slabe živce? in vsled tega pomanjkanje spanja in pogosti glavobol. Kdor nima teka? Kdor boleha na pljučih? Kdor je malaričen? Kdor boleha na želodcu, naj pije „ENERGIN“

Železnato kina vino. Slabi nerazviti otroci z uporabo „Energina“ železnatega kina vina prav gotovo dobe zdravo in rdečo barvo, pridobili bodo na teži telesa in postali odporni proti vsem boleznim.

Naslov za poštna naročila: LABORATORIJ „ALGA“, SUŠAK 12
S poštnino vred 3 velike steklenice za 128 Din, 6 velikih steklenic za 248 Din in 1 mala zastoj. — V ceni je računana poštnina, zaboj in zavojnina.

Izdajatelj: Dr. Franc Kulevec.

31

Urednik: Franc Zabret.

Pogreša se moj sin Janex Ovčak, 26 let star, srednje postave, blelih, okroglih lic, modro, čedno oblečen s čepico, ki je odšel 5. t. m. od doma, ne da bi se vrnil ali kaj sporočil. Ker je navedeni duševno omejen prosim, da se mi takoj naznani, če se kaj izve o njegovem bivališču. — JANEZ OVČAK, posestnik, Kristandol št 19, pošta Dol pri Hrastniku.

Osle za kose

(BERGAMAŠKE - ITALJANSKE)

dobite najceneje pri SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica. 4650

K. Pečenko

trgovina vseh vrst USNJA ter čevljarjskih potrebščin na debelo in na drobno. Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 82.

Prva jug. izdelovalnica harmonik
F. KUCLER, post. Drenovgrič, p. Vrhnika

Imam vedno na zalogi najboljše harmonike.

Predno kupite, se prepričajte o mojem izdelku.

Ne dajte si usiljevati harmonik inozemskih trdk o katerih niste že prepričani, da dobro postrezajo. Kupujte le pri domači trdkih

Imam vedno na zalogi najboljše harmonike.

Staro znana restavracija
,6' pri šestici', 6'

v Ljubljani na Dunajski cesti
se priporoča cenjenemu občinstvu iz mesta in dežele

tudi ob času velesojem.

S spoštovanjem
Rezi Zalaznik.

DRAŽBENI OKLIC.

Dne 12. julija 1927 dopoldne ob 10. uri bo pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 15 dražba sledečih nepremičnin:

Posestvo vlož. št. 49 kat. obč. Slivnica, obstoječe iz hiše št. 23 z dvoriščem, stavbe s kletjo in svinjakom, vodnjakom, kozolcem, vrtom, pašnikom, 2 gozdov in solastninskega deleža.

Skupna cenilna vrednost znaša 21.913 Din 87 p, najmanjši ponudki pa Din 14.612.

Pogoji so razvidni pri okrajnem sodišču v sobi št. 18. — Kupci se vabijo.

nepoznam

nikake utrujenosti
ker vedno nosim

Palma

pete!

„Domoljubov“ Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica volja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmet. potrebščine ali prodajo svoje pridelke ali iščejo poslovanje. obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Čevljarjskega vajenca

iščem. Ivan Ovsenek, čevlj. mojster, Zvirče p. Križe.

Dva mizarjska vajenca

takojsprejem. Oskrba v hiši. — ANTON KOS, mizar, Klanec, p. Kranj.

Oglarja in drvarjev

rabi za trajno delo. — Jurij Sorli, Kranj.

Konjski hlapec, vajen

skega dela in kosilnega stroja, s večletnimi dobrimi spričevali se išče. Ponudbe s priloženimi spričevali. Poština se vrne. Dopisi brez spričeval se ne vpošteva. — Naslov: Uprava „Domoljuba“ pod šifro „Kosilni stroj šte. 4840“.

Oglašujte v „Domoljuba“!

Ogledite na velesojemu ameriansko ročno

„Kapax“ stiskalnica za opeko.

Zastopstvo:
IV. RIHTER, Ljubljana, Lattermanov drevored.

V VSAKO HISO „DOMOLJUBA“

JAVNA ZAHVALA.

P. n. LABORATORIJ „ALGA“, SUŠAK 12.

Najlepše se Vam zahvaljujem za Vaš dobi izdelok „ENERGIN“, železnato kina vino, kateremu morem danes zahvaliti svoje dobro zdravje. Bila sem slabokrvna, bleda in brez vsakega teka itd., danes pa imam zdravo rdečo barvo, sem dobro razpoložena in imam izborn tek. Z lahkoto opravljam sedaj vsa hišna dela. Čutil sem kot prerajeno. Pošljite mi še 3 velike steklenice „Energina“ železnatega kina vina, da ne bomo pri hiši brez tega dobrega zdravila.

Bukovica, 6. dec. 1926.

Hvalna ROZA MOSTAR.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Ček